

Onderwerp Verslag informatieavond sportpark Noord Schalkwijkerweg 3 maart 2022

Verslag Anita Wijnholds, OMB, 21 april 2022

1. Inleiding

Haarlem is aan het verdichten. Hierdoor is het noodzakelijk te onderzoeken welke monofunctionele gebieden geschikt zijn om ook meervoudig gebruik toe te staan. Een van deze plekken is het sportpark aan de Noord Schalkwijkerweg.

De gemeenteraad heeft bij vaststelling van het SPvE voor knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid een motie aangenomen waar wordt opgedragen een onderzoek te doen met als doel dat de "Noord-Schalkwijkerweg kwalitatief versterkt kan worden als parkfunctie". Het gebied heeft zeer veel potentie om zich door te ontwikkelen tot aantrekkelijk en hoogwaardig (sport-)park dat een nog belangrijkere rol speelt in het sociaal weefsel van de stad en een belangrijke bijdrage levert aan een gezonde leefomgeving.

Het sportpark aan de Noord Schalkwijkerweg ('sportpark Nol Houtkamp') is één van de grootste sportcomplexen van Haarlem, gelegen in de groene zoom om Schalkwijk. Het complex is momenteel ruimtelijk een behoorlijk gesloten enclave en komt daardoor niet optimaal tot zijn recht. Dit is zonde want het sportpark speelt een belangrijke rol in het sociale weefsel van de stad en de wijk.

De omgeving van het sportpark is aan het veranderen. Zo zal er aan de noordzijde een mobiliteitshub verrijzen, staan er drie grote vastgoed ontwikkelingen gepland (met circa 1600 woningen) en wordt de Europaweg heringericht naar stadsstraat. Dit alles biedt grote kansen voor het huidige sportpark, maar maakt het ook noodzakelijk goed te kijken welke nieuwe functies het sportpark te bieden heeft of misschien zelfs nodig heeft in deze veranderende omgeving. De ambitie om de sportvelden in de groene zoom te transformeren tot een goed verbonden Spaarnepark is tevens verankerd in de Omgevingsvisie. De gebruikers zijn gestart met een pilot 'open sportpark'.

Samen met de huidige gebruikers zijn door de gemeente in individuele gesprekken de wensen, zorgen en ambities per gebruiker geïnventariseerd. Op 3 maart 2022 heeft een informatieavond in een workshop-achtige setting plaatsgevonden, waarin met alle verenigingen samen de opgaven voor de vernieuwing van het sportpark zijn verkend.

Dit document vormt het verslag van deze informatieavond. Het verslag eindigt met een conclusie waarin de belangrijkste onderzoeksvragen voor de op te stellen 'Gebiedsvisie Spaarnepark' zijn geformuleerd.

2. Doel en opzet van de avond

Het doel van de avond is de huidige gebruikers, in aanloop naar vaststelling van de startnotitie voor een Gebiedsvisie Sportpark Noord Schalkwijkerweg, bij de praten over het project en hun ideeën op te halen over het sportpark.

In een algemene inleiding heeft de gemeente haar algemene indruk van het gebied gepresenteerd, de ruimtelijke context en bekende opgaves voor de locatie. Welke inspirerende sportparken zijn er, en op welke wijze wordt in deze parken invulling gegeven aan het parkgevoel, de toegankelijkheid van het park en de samenwerking tussen verenigingen? Daarnaast zijn de resultaten teruggekoppeld uit de eerdere gesprekken: wat zijn de ideeën tot nu toe over het gebied. Hoe ziet het proces er uit, waar staan we nu, wat is het vervolg, hoe lang gaat dat ongeveer duren?

De presentatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Na de algemene presentatie is aan drie thematafels rond een luchtfoto van het gebied gediscussieerd met als leidraad drie thema's die vanuit de omgevingsvisie een invulling moeten krijgen in dit gebied:

- Gezondheid en bewegen
- Sportpark als onderdeel van de wijk
- Ruimte voor groen, water en klimaat

Vooraf waren de bezoekers aan een onderwerp gekoppeld, om 'gemengde groepen' te krijgen en zo veel mogelijk informatie op te halen. Tijdens de discussies hebben deelnemers op post-it's korte 'reminders' op de kaart achtergelaten. De resultaten van de tafels zijn aan het eind van de avond aan alle aanwezigen gepresenteerd en hieronder kort samengevat (reminders zijn ten behoeve van het verslag gebundeld):

3. Gezondheid en bewegen

Vragen aan de tafel:

- Hoe kunnen we het park inzetten voor een meer gezonde levensstijl in het algemeen?
- Zitten de verenigingen op de juiste plek in het sportpark?
- Welke kansen biedt een meer open sportpark voor de verenigingen? Hoe kunnen de verenigingen profiteren van een andere inrichting gericht op sport en spel buiten verenigingsverband? Welke (missende) functies kunnen het sportprofiel verbeteren?
- Hoe kan het sportpark profiteren van aanloop uit de buurt?

Resultaat

Zichtbaarheid en herkenbaarheid zijn belangrijk voor de verenigingen. Wegwijzers of een gezamenlijke website ontbreken. Ook is er geen centrale route door het park. Dit zijn wensen voor het nieuwe park.

In de huidige situatie is er sprake van ruimtegebrek op het park: de vraag naar ruimte is op dit moment groter dan het aanbod. Dit betreft niet alleen sportvoorzieningen. Er zou meer ruimte moeten komen voor andere sporten, waarbij deze avond vooral initiatieven vanuit de bestaande verenigingen en organisaties zijn genoemd.

Naast het vinden van ruimte voor uitbreiding van bestaande verenigingen en huisvesting van nieuwe verenigingen is ruimte voor creativiteit en zelforganisatie ook belangrijk. Het park is een plek voor rust en voor nieuwe doelgroepen: ouderen (bankjes, toestellen) en jongeren (urban, spelaanleidingen). Deze ontmoeten elkaar actief in een sportdag voor jong en oud.

Om ruimte te scheppen is 'stapelen' of 'ondergronds' denkbaar.

Bij gezonder leven en meer bewegen hoort ook gezonde horeca (Oerkap achtig).

De inrichting van het park houdt rekening met mogelijke overlast. Groen functioneert als buffer op het terrein.

Reminders

Toegankelijkheid: open en toegankelijk voor iedereen; openbare toegang; open, overzichtelijke en herkenbare entree aan de weg; bereikbaarheid; open centrale entree.

Uitstraling en inrichting park: goede toegang van het park voor sport en veel groen; geen bebouwing erbij gewenst; groen rust; verbindende route; groene fiets-/wandel doorgang; in een goed sportpark zitten de functies op de voor hun juiste plek in het sportpark, groen, natuur; aanloop, wat meer levendigheid.

Informatievoorziening: plattegrond/ animatiebord/ info over de sporten met iconen -> wegwijzers; algemene entree/ wegwijzing; routewijzer; blog bij Haarlem City Blog.

Voor wie: 400 bio-leerlingen per week schoolklassen; door vergrijzing veel ouderen; doelgroepen mengen; avondgebruik en middaggebruik verschillen; leden herbergen, uitbreiden aanbod.

Sport en beweging: openbare sportgelegenheden zoals 'sportmeubels'; sportmeubelen openbaar; hardlooprouten door alle velden heen; !zwemmen?; hockey Saxenburg wil heel graag onderdeel zijn van het park (3 velden); hardloop route; stadsstrand inham; Stadsstrand; skate/ wielervedbaan om het park.

Andere activiteiten: natuur/ educatie/ jeugd/ scholen/ schooltuin/ sport + tuinen, tuinieren is ook sport; zo veel mogelijk functies.

Samenwerking: gezamenlijke ruimtes/ voorzieningen; gezamenlijke horeca; sportdag voor volwassenen en kinderen (apart van elkaar) met alle clubs; gezamenlijke 'gezonde' horeca; algemeen platform/website, communicatie voor alle verenigingen voor events/informatie.

Let op: (sociale) veiligheid; hinder bomen; sociale controle/veiligheid.

4. Sportpark als onderdeel van de wijk

Vragen

- Hoe kan het park of de voorzieningen meer ontmoeting uit de buurt stimuleren?
- Wat voor functies missen we die zowel voor verenigingen als omwonenden iets toevoegen?
- Hoe kun je de voorzieningen gezamenlijk invullen / gebruiken als verenigingen?
- Hoe maak je betere routing door het sportpark?
- Hoe maak je het sportpark voor alle doelgroepen toegankelijk?

Resultaat

Alle aanwezigen (tuinen, verenigingen, wijkraad) waren het duidelijk eens dat de gedachte vanuit ontmoeting centraal moet staan. Bereikbaarheid en uitnodigend karakter(aanleiding) zijn hierbij belangrijk met aanbod van sport, spel, cultuur en natuur voor jong en oud.

De toegankelijkheid ernaartoe en doorheen moet verbeterd worden. Bereikbaarheid vanuit de wijk en niet alleen via de Noord Schalkwijkerweg. Als er wandelroutes komen, is het ook leuk om fruit te kunnen plukken, of bloemen. Als je gaat wandelen/plukken/fietsen is het ook leuk als je ergens wat kan drinken/eten. Nog leuker als de stadslandbouw voor producten kan zorgen en deze in de horeca gebruikt kunnen worden. Ook in de sportkantine.

Het park bedient alle doelgroepen – jong & oud, met verschillende ontmoetingsplekken die verspreid over het sportpark liggen, zoals kleine speeltuintjes, jeu des boules, skatebaan etc. Stimuleer zo het sport en spel bij de jongeren die dan hopelijk later een sport willen gaan beoefenen op het park. Bekendheid aanbod kan beter. De wijk, (eigenlijk heel Haarlem) moet weten welke sporten er te doen zijn in het park. Vele weten dat nog niet, blijkt. Biodiversiteit en stadslandbouw kan ook een goede trekpleister zijn. Het laten van ruimte voor spontaniteit is ook belangrijk.

Het huidige park kan beter gebruikt worden. Verschillende scholen (Haarlem college / Rudolf Steiner / Stedelijk Gymnasium / ECL) maken overdag gebruik van sporthalen en sportvelden bij Olympia, en zorgen daarmee voor levendigheid in het park. De honk/softbal velden mogen maar open van mrt t/m okt. Buiten deze periode is deze grote ruimte niet in gebruik. Dit laat ruimte voor andere/nieuwe functies.

Het delen van (horeca) voorzieningen is lastig: functiegroepen clusteren werkt het beste voor dubbelgebruik en synergie tussen partijen/verenigingen. Zand en water als spelaanleiding werd geopperd, evt. als combi met Bavo Beach.

Beheer vanuit de Gemeente, aangezien vandalisme een grote rol speelt, zeker als het een open stadspark wordt. Oproep aan de gemeente: naast regie en beheer, ook meer toestaan (bijv. krachtbox).

Mooi voorbeeld vond een partij het sportpark van Neerlandia¹

Reminders 'sportpark als onderdeel van de wijk'

Toegankelijkheid: betere toegang vanuit de wijk; toegankelijkheid via looproutes/fiets.

Uitstraling en inrichting park: versnipperde sport/speelplekjes voor kleuters en ouders; ecotoestellen zand/water; slingerpaden door en om het park met horecaplekjes; Fruit pluk route langs de paden; ruimte spelen voor kinderen; goede balans in sport/natuur/cultuur.

Informatievoorziening: fiets en wandelroute aanduidingen; promoten van de sport/verenigingen.

Voor wie: sportpark heeft grotere reikwijdte (in ieder geval centrum); voor iedereen.

Sport en beweging: breed aanbod; veel verschillende mogelijkheden tot sporten; potentiële leden voor de roeivereniging of voor Toprow.

Andere activiteiten: lunch + drankmogelijkheid; pauzeplekken + parkeer openbaar; plek om te recreëren evt. zwemmen.

Let op: veilige omgeving; beter bereik; bespeling; vandalisme; Spaarnepark een foute naam

¹ Bedoeld wordt waarschijnlijk Hollandia, in Hoorn. Dit is een voetbalvereniging dat in het stadspark ligt.

5. Ruimte voor groen, water en klimaat

Vragen

- Welke groene kwaliteiten zitten er nu al in het gebied?
- Van sportpark naar park: hoe zou dat eruit moeten zien? (droombeeld)
- Waar zou je groen en water kunnen toevoegen? En wat voor type groen?
- Hittestress en verkoeling: is dat er en wat zouden we daar met groen en water aan kunnen doen

Resultaat

Bestaande kwaliteiten in het gebied zijn de historische Noord-Schalkwijkerweg, het Boragepad en het tuincomplex aan de Belgiëlaan.

Het park mist een duidelijke structuur. Sociale veiligheid en oneigenlijk gebruik van de Noord-Schalkwijkerweg zijn aandachtspunten.

Het droombeeld is een park in Engelse landschapsstijl, zoals bijvoorbeeld in Beverwijk (park Overbos). In het park is 'schuifruimte' bij tijdelijke functies en 'lege' locaties, zoals de pluktuinen, rand met de Kruidenwijk en honkbalveld. De transformatie van het park ziet er als volgt uit:

- vaste onderdelen zo laten;
- ruimtelijk flexibeler elementen gebruiken tot bouwstenen voor nieuwe inrichting;
- evt. bestaand structuren benutten;
- misschien kunnen de tuinen de sleutel zijn voor 'sociale routing' en groene invulling;
- groen en water invulling volgen deze oriëntatie;
- her en der wateroverlast bij bemaling: zorgen voor goede water-'verdeling'.

Reminders

Toegankelijkheid: kansen OV HUB toegang; pad er doorheen?

Uitstraling en inrichting park: integreren Boragepad; open zichtlijnen; veilige wegen, maak het lichter; integraal, vriendelijker.

Waarde groen voor park: Boragepad; singel rond tennis mooi; biodiversiteit is van levensbelang; tuinieren = sport; tuin – bewegen – sport; groen is meer als bomen; tuin = mooi; singels op het terrein niet als zodanig beleefbaar (bijv. Tennispad).

Let op: route Noord-Schalkwijkerweg mooi en onveilig.

6. Conclusie en onderzoeksvragen vervolg

Zowel bij de gebruikers, die al zijn gestart met een pilot 'open sportpark' als bij de gemeente is er de behoefte voor een gebiedsvisie voor het hele Sportpark. Ook in de omgevingsvisie wordt aangegeven dat het voor het Knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid van belang is te zorgen voor een goede entree tot de groene zoom. En onder andere de sportfuncties, tuinen en mogelijk nieuwe voorzieningen in deze groene zoom te transformeren tot een goed verbonden sportpark

De ruimtelijke en functionele verkenning met de huidige gebruikers levert de volgende onderzoeksvragen voor de gebiedsvisie op:

Wat is een open sportpark?

- Op welke wijze werken de verenigingen samen, gezamenlijke horeca/ kledkamers of niet?
- Hoe is het terrein toegankelijk, hekken of niet (waar), openstelling, hoe is toezicht geregeld?
- Sportpark met openbare ruimte of stadspark met sport, wat wordt de uitstraling van het park?
- Op welke wijze blijven de huidige verenigingen op een positieve wijze aangehaakt?

Ruimte creëren voor verandering

- Hoe kan door slimmer organiseren extra ruimte worden gecreëerd op het park voor nieuwe (sport-) functies of andere inrichting?
- Hoe kan het gebied multifunctioneel gebruikt worden?
- Wat is de ruimtevraag in oppervlakte? Waar is ruimte in het park in oppervlakte?

Functies en gebruik

- Wat is de behoefte vanuit de bestaande verenigingen, welke ruimte wordt geclaimd, waar ligt ruimte
- Welke andere sport en/of niet-sportfuncties kunnen (tijdelijke) een plek krijgen? Kunnen tijdelijke functies definitief worden?
- Breng goed in beeld welke ruimtevraag er nog van buiten de huidige gebruikers ligt, o.a. wateropgave, zoekgebied geothermie, ruimte voor stedenbouwkundig afhechten OV-hub, vormgeving ecologische schakel, (sport-)verenigingen van buiten die graag een plek in het nieuwe park willen, nieuwe ontmoetings- en zorgfuncties.

Toegankelijkheid en interne ontsluiting

- Hoe kan de toegankelijkheid voor autoverkeer worden verbeterd en de Noord Schalkwijkerweg ontlast?
- Welke ontsluitingen voor voet- en fiets zijn nodig om het park beter op de omgeving aan te laten sluiten?
- Hoe kan de interne ontsluiting / ruimtelijke samenhang op het terrein verbeterd worden?

Aantrekkelijkheid

- Hoe kan het park een rol spelen als onderdeel van de groene zoom en uitloopgebied voor centrum, Schalkwijk en 1.600 nieuwe woningen in het Knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid?
- Welke 'smaakmaker' mist het plan nog?

Tot slot

Een make-over van het park brengt serieuze kosten met zich mee. Wanneer de gemeente haar ambities hier wil halen moet zij ook over de brug komen: financieel, regie en beheer. Wat is hierin haalbaar en/of noodzakelijk. I er ruimte voor (nieuwe) kostendragers die passen binnen de ambities?

Bijlage 1. Presentatie gemeente stand van zaken

Bijlage 2. Lijst van deelnemers/ organisaties